

CONSTITUCIÓN DO CONSELLO GALEGO DO MEIO AMBIENTE (COGAMA)

por Manuel Soto Castiñeira
REPRESENTANTE DE ADEGA NO COGAMA

Tras o incumprimento dos prazos previstos, o COGAMA ven de constituir-se en Compostela o pasado 6 de outubro. O seu presidente e conselleiro da Presidencia da Xunta de Galiza sr. Dositeo Rodríguez enunciou os obxectivos con que nascía o COGAMA, nomeadamente debater as liñas básicas da política ambiental da Xunta, ao parecer baseadas no consenso social e necesitadas de apoios unitarios, fuxindo do tratamento de problemáticas concretas ou particulares. Afirmou que pronunciar-se sobre a realización de probas nucleares polo estado francés non era competencia do Consello.

A SESIÓN DE CONSTITUCIÓN

A Composición do COGAMA foi feita pública só cun día de antelación á súa constitución (DOG do día 5 de outubro), sen que aínda hoxe se coñezan cales foron os criterios utilizados para seleccionar a unhas ou outras organizacións. Quizá a falta de credibilidade de partida nesta institución explique que as organizacións excluídas mostraran pouca preocupación a tal respecto. Porén, excluídas organizacións como o SLG, as únicas dificultades mostraban-se na selección das organizacións ecoloxistas. Finalmente, a presidencia do COGAMA optou polas seguintes: ADEGA, Arco Iris, Ridimoas, SGHN, e a Asociación Protectora de Animais e Plantas. Polo sector de consumidores, está representada exclusivamente a Federación de Amas de Casa *Bretema*.

Na sesión de constitución deu-se lectura aos diferentes textos legais que lle afectan máis directamente, quizá por ser esta a única forma de que algúns e non poucos dos ali presentes os sufriran por unha vez. Depois tivo lugar a intervención do presidente, que clarificou o que el entendía debían ser os obxectivos do COGAMA, e subliñou a importancia de prestar a máxima atención aos proxectos de creación de emprego relacionados co medio ambiente: **turismo rural...** (quizá só deformación profesional!).

Por último, tocou o turno aos rogos e preguntas, turno que abriu o representante de ADEGA, con tres propostas máis que rogos: as dúas primeiras, no sentido de que o Consello trata-se o antes posíbel dous temas de grande preocupación ambiental, e mesmo trascendencia, a amiaza que a autovía do Noroeste supón para o **Val do Neira**, e o **Plan de RSU** da Xunta;

a terceira propuña que o Consello se pronunciasse sobre as **probas nucleares** realizadas polo estado francés. Foi aquí cando comezamos a ver un pouco por onde ían os tiros, pois para a presidencia, o primeiro dos temas é algo moi particular e concreto no que o Consello non debe entrar, o segundo si será materia a valorar polo Consello no seu día, e o terceiro non é, ao parecer, competencia do COGAMA. O turno de rogos e preguntas continuou, facendo presenza na sala de novo o problema das **autovías**, polas graves afeccións e incumprimentos da lexislación na zona do Ribeiro (Ridimoas), a problemática das **concentracións parcelarias** (Arco Iris), e outras propostas, algunhas delas coincidentes coas anteriores (caso das probas nucleares francesas).

O COGAMA non debe perder o tempo en cuestión menores como as alí apuntadas, opinaba o presidente Dositeo Rodríguez. Pola contra si será tema de traballo do Consello o **Plan Ambiental** que o Presidente da Xunta presentaba neses días con motivo do debate sobre a situación da Autonomía. Tampouco o eran as probas nucleares francesas, pois ao parecer non atinxen á Galiza (aínda que entre as funcións regulamentarias do COGAMA, segundo o Decreto fundacional, si lle compete calquera asunto relacionado co cumprimento dos Acordos Internacionais sobre medio ambiente). Sin embargo, ante a existencia de varias propostas coincidentes (ADEGA, Ridimoas e UXT), o Presidente do Consello someteu á votación facer un pronunciamento de repulsa pola actuación do Estado Francés: votación maioritaria a favor. Non podemos coñecer cal sería o sentido do voto (se abstención ou en contra) dos representantes das tres universidades e das organizacións empresariais (curiosa coincidencia!): ante a maioría a favor, o presidente propuxo facé-lo por unanimidade, e ninguén se atreveu a manifestar o seu voto en contra, aínda que algún "inspector" ambiental fica-se doído.

PROBLEMAS PRÉVIOS Á CONSTITUCIÓN

O Consello Galego do Medio Ambiente (COGAMA) foi creado pola Lei de Protección Ambiental de Galicia (Parlamento Galego, Xaneiro de 1995). O 5 de Xuño, Día Mundial do Medio Ambiente, o DOGA publicou un Decreto no que se regulaba a composición e competencias do COGAMA, e se fixaba o 31 de xullo como o prazo máximo para a súa constitución.

A Xunta aproveitou a efeméride do 5 de xuño para sacar o Decreto de constitución do COGAMA, pero pasou o día e pasou a romería. Xá a finais de xullo, ADEGA tivo que dirixir-se por propia iniciativa á DXPCMA (Dirección Xeral de Protección Civil e Medio Ambiente) para informar-se do proceso de constitución, que foi finalmente aprazada para depois do verán.

COMPOSICIÓN E DEFICIENCIAS DO COGAMA

A composición do COGAMA (ver Cadro) presenta unha **maioría absoluta da administración**, que contan con máis do 50% dos seus membros. Pero a actuación da administración en temas ambientais ten-se demostrado estar ao servizo dos intereses empresariais, ao

tempo que tamén os/as representantes das Universidades se deben mais a un criterio empresarial-institucional (abonda con ver a fonte de financiación privada das Universidades, que é maioritaria en investigación). Desta forma, a representación dos cidadáns, a través de organizacións que podan defender a calidade de vida e o medio ambiente dunha forma xeral e independente de intereses económicos mui concretos e inmediatos, limita-se aos 9 representantes de sindicatos, consumidores e ecoloxistas.

A representación xenuinamente "ambiental" no COGAMA non atinxe o 15% dos membros do COGAMA. Polo demais, sectores como as organizacións agrarias, que deben ter moito que dicir en determinadas políticas ambientais, ficaron excluídos.

Só un **funcionamento aberto** e a elección de representantes competentes en temas ambientais tanto pola administración como polas universidades poderá no sucesivo garantir a operatividade do COGAMA e o desempeño das súas funcións de prevención ambiental. En caso contrario, a operatividade do COGAMA será nula. Pero a utilidade do COGAMA non tardará en demostrar-se ao ter que tratar graves problemas ambientais, especialmente relacionados con plans en proceso de elaboración actualmente, concretamente no posicionamento que tome ante o proxecto de MACROINCINERADORA que a Xunta pretende instalar en Cerceda, e que conta coa oposición dunha maioría da poboación galega, e especialmente da comarca máis afectada.

CADRO

Composición do COGAMA por sectores

Administración autónoma (Xunta)	15
Administracións locais (concellos)	4
Universidades	3
Empresarios	3
Sindicatos	3
Organizacións de Consumidores	1
Organizacións Ecoloxistas	5
Total	44

A COMISIÓN EUROPEA EUROPEA DESENTENDE-SE DO IMPACTO AMBIENTAL DA AUTOVÍA DO NOROESTE NO VAL DO NEIRA

O xefe da Dirección Xeral XI da Comisión Europea comunicou a ADEGA a súa intención de proceder ao arquivo da denuncia formulada por ADEGA contra o MOPTMA pola elección do trazado da autovia do noroeste polo Val do Neira, existindo outro trazado alternativo de menor impacto ambiental. A UE afirma que polo mero feito de ter sido sometido o proxecto a avaliación de impacto ambiental, estar á información pública e ter-se emitido a Declaración de Impacto Ambiental, xa non existe infracción da Directiva 85/337/CEE, e máis aínda, da normativa medioambiental comunitaria. Por outro lado, considera a UE que a lexislación comunitaria non obriga a presentar diferentes **alternativas** de trazado, senon que orienta meramente sobre a súa conveniencia.

Das conclusións dos servizos da UE, deduce-se que o obxectivo da Directiva 85/337/CEE e demais normativa ambiental comunitaria está no cumprimento formal dos trámites, e non precisamente no contido e o espírito da Lei. Así, tanto o enunciado da Directiva como o Mesmo Tratado da Comunidade Europea (artículo 130R) que teñen como obxectivo a **perservación e mellora do medio ambiente, principalmente a través da prevención** dos impactos ambientais negativos, fican valeiros de sentido.

Porén, os servizos da Comisión Europea, que financia a maior parte das inversións do proxecto en cuestión (67%), non fixeron o máis mínimo esforzo por aclarar o meollo desta cuestión, e coñecer se a alternativa elexida polo MOPTMA é a adecuada ou ao contrario constitúe a de maior impacto ambiental. Dudamos mesmo de que teñan cumprido coa obriga de requirir información ao Estado Español, como é perceptivo ante unha denuncia deste tipo, pois o mesmo Director Xeral de Infraestruturas de Transporte declaraba recentemente á prensa non ser coñecedor da existencia de problema ambiental algún co trazado da autovia polo Val do rio Neira.

ADEGA, porén, non se dá por vencida, e presentou unha nova denuncia ante o Parlamento Europeo, incluíndo entre os responsábeis do impacto ambiental xa non só ao MOPTMA senon tamén á propia Comisión da UE, que por financiar as obras lle corresponde a máxima **responsabilidade** na desfeita ambiental que se cerne sobre esta comarca galega. Así mesmo, continua o procedemento legal contra o MOPTMA polas múltiples irregularidades habidas na Avaliación do Impacto Ambiental deste tramo da autovia, ao tempo que se pensa en novas campañas en defensa do Val do Neira.

Información: ADEGA, Rua de Touro, 21-2º, 15704-Santiago. Tel e fax. 981-570099.